ESKİ TKP'NİN ATATÜRK DÜŞMANLIĞI

13 Kasım 2025

Yıldırım Koç
www.yildirimkoc.com.tr

10 Kasım 2025 günü Anıtkabir'i 1 milyon 219 bin 148 kişi ziyaret etti. Atatürk'e şükranlarını ve saygılarını sunmak için Anıtkabir'i dolduranlar arasında toplumun tüm kesimlerinden insanlar vardı. Bazıları Anıtkabir'i ziyaret amacıyla Ankara dışından gelmişti. Anıtkabir'e geldikleri için kimse onlara bir çıkar sağlamadı.

Her ülkenin kahramanları vardır. Ancak insanlık tarihinde Atatürk'ün özel bir yeri olduğu konusunda hiç kuşku yok. Sevgili Hocam Prof.Dr.Alpaslan Işıklı ile Atatürk'ün dehasını konuştuğumuz bir gün, şöyle bir uyarı yapmıştı: "Unutma ki, Atatürk'ü çıkaran da Türk milletidir."

Türkiye Cumhuriyeti'nin ve milletimizin bütünlüğüne yönelik emperyalist odaklı saldırıların arttığı günlerde, Atatürk'ün değerini daha iyi anlıyoruz; ona duyduğumuz saygı ve sevgi daha da çoğalıyor. Geçmişte Atatürk'ü önemsemeyen birçok kişi, eski hatasını telafi etmek amacıyla, Atatürk'e saygılarını sunmak gereğini duyuyor. Ancak saygı sunmak yetmez; onun uygulamalarına ve amaçlarına da sahip çıkılması gerekir.

Sosyalist sol içinde Atatürk'e hâlâ düşmanca bakanlar da var. İnsanları şeyhlerin, ağaların, aşiret reislerinin, halifenin, vb. kulu yapmayı savunan gericilerin ve emperyalistlerin taşeronluğunu yapan bölücülerin Atatürk düşmanlığını anlamak mümkündür. Atatürk gericilerin ve bölücülerin belkemiklerini kırdı. Onların düşmanlığı kendi içinde tutarlıdır.

Sorgulanması gereken, Türkiye'ye özgü milliyetçi ve bağımsızlıkçı bir sosyalizm modeli geliştiren Atatürk'ün, sosyalizmi savunduğunu belirten kişi ve örgütlerin bir bölümünün hâlâ hedefinde olmasının nedeni.

Bunun nedeni herhalde Kurtuluş Savaşı'mıza ve daha sonraki yıllardaki ilişkilere kadar uzanıyor.

Pankuş Yayınları tarafından bu yılın başlarında yayımlanan **SSCB'nin Türkiye'yi İşgal Girişimleri, Eski TKP ve Anti-Kemalist Faaliyetler** kitabımda eski TKP'nin politika ve uygulamalarını ayrıntılı olarak ele almıştım. Eski TKP, uygulamaya çalıştığı sosyalizm anlayışının temeline Türkiye'yi Sovyetler Birliği'nin mandası yapmayı koymuştu. Vatan olarak Türkiye'yi değil, Sovyetler Birliği'ni kabul ediyordu. Eski TKP'nin Türkiye'deki uygulamaları, Türkiye'nin ve Türkiye işçi sınıfının değil, Sovyetler Birliği'nin dış politikalarının çıkarlarına ve oradan gelen talimatlara göre belirleniyordu. Eski TKP'nin sosyalizm anlayışı, halkımıza değil, Sovyetler Birliği'ne güvenmeyi temel alıyordu. Atatürk'ün bağımsızlıkçı ve milliyetçi bir sosyalizm modeliyle, eski TKP'nin Sovyetler Birliği mandacılığını savunan sosyalizm modeli birbirinin rakibiydi. Bu nedenle, eski TKP, Atatürk'e olmadık suçlamalar, iftiralar ve hakaretlerle saldırdı. Türkiye'de sosyalistlerin eski TKP konusundaki duyarlılığı da, bu haksız ve yanlış yaklaşımdan etkilenmelerine yol açtı.

Gericilerin ve bölücülerin Atatürk'e saldırıları, kendi açılarından haklıdır; çünkü insanların başkalarının kulu olmasını engellemede ve ülkenin ve milletimizin bütünlüğünü sağlamada Atatürk'ün belirleyici etkisi olmuştu. Bazı sosyalistlerin Atatürk'e saygısızlıklarının temelinde de, eski TKP'nin Sovyet mandacısı tavrının izleri yatmaktadır.

Eski TKP'nin Atatürk aleyhindeki bazı açıklamalarını, eski TKP kaynaklarından aktarayım.

Şefik Hüsnü'nün 22 Ocak 1923 tarihinde Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi Prezidyumuna gönderdiği yazıda şu görüşler yer alıyordu:

> *"Kendini kadir-i mutlak sanan ve yetkilerinin sınırsız olduğunu hayal eden milliyetçi hükûmet, başlangıçtaki kararsızlıklarının ardından, açıkça kaba ve diktatörce bir baskıya girişti. Artık tutuklama ve yargılama söz konusu değil. Sanık sözde halkın adaletine teslim ediliyor, yani işaret edilen kişi galeyana getirilmiş bir grup serseri ortasına atılıyor ve linç ediliyor." (Akbulut, Erden –Tunçay, Mete, İstanbul Komünist Grubu'ndan (Aydınlık Çevresi) Türkiye Komünist Partisi'ne,1919-1926; 1. Cilt, 1919-1923, Sosyal Tarih Yayınları, İstanbul, 2012;283)*

Türkiye Komünistleri imzasıyla 1 Mayıs 1923 günü dağıtılan bildiride şöyle deniyordu:

> *"Zengin sermayedarlara ve onların mümessili oldukları hükûmetin kulağına bağıracağız. (…)(7) Bütün dünya işçi sınıfının ve emperyalist devletlerin boyunduruğu altında inleyen şarkın mazlum ve esir milletlerinin yegane müdafaacısı olan Sovyet Rusyası ile hakiki ve devamlı iktisadi ve siyasi ittifak akdi; (…) Gaddarlık ve zulüm cihetiyle Avrupa burjuvalarından geri kalmayan ve birçok hususlarda onlara taş çıkartan Türkiye'nin haris ve zalim derebeyleri, ağaları, beyleri ve paşaları, zengin sermayedarları ve onların mümessili olan hükûmet, işçi kuvveti, işçi ittihadı, işçi tesanüdü, işçi kardeşliği, işçi azmi karşısında boyunlarını eğmeye, zulüm ve tegallüplerine nihayet vermeye, işçi hukukunu tanımaya mecbur kalsınlar.(…)*
>
> *"Şu hakikat iyice anlaşılmalıdır ki: Bütün diğer burjuva fırkaları, Halk Fırkası adını taşıyanlar, hep zenginlerin, beylerin, paşaların ve ağaların menfaatlerini müdafaa eden ve işçilerin daima sefalet ve esaret altında yaşamalarını isteyen fırkalardır."*

Metnin sonunda şunlar yazıyordu: "Kahrolsun işçi ve çiftçi sınıfını ezen, komünist rehberlerini zindanlara atan Türkiye burjuvazisi! (…) Yaşasın bütün dünya inkılâbı ve onu hazırlayan 3. Komünist Enternasyonali." (Akbulut-Tunçay,2012;255-257)

TKP temsilcisi (Baytar) Ali Cevdet (1937 yılında Sovyetler Birliği'nde kurşuna dizildi), Komintern'in 6. Kongresinde 18 Ağustos 1928 günü yaptığı konuşmada, Kemalizmi ihanetle suçladı:

> *"Kemalizm öyle bir noktaya gelip dayandı ki, bundan böyle öz kaynaklarıyla gelişmesini sürdürmesi olanaksızdı. Burjuvazi, sermaye birikimini daha kuvvetlendirmek ve bu olguya daha fazla ivme kazandırmak zorunluluğuna düştü. (…) Kemalizm, işçi yığınlarını beraberce sömürebilmek için, emperyalist kapitale başvurmak zorundadır. Emperyalizm ise, Kemalist burjuvazinin içinde bulunduğu bu zor durumdan yararlanarak, Musul sorununu ve son olarak da dış kamu borçları sorununu kendi çıkarları doğrultusunda sonuçlandırmıştır. Bu iki önemli konuda Kemalizm emperyalizme tamamen boyun eğmiştir. Ancak bu da yetmemiştir. Emperyalizmin iştahını kabartabilmek için Kemalizm yabancı kapitale başkaca ayrıcalıklar da tanımak zorundadır. Böylelikle Kemalizm, ülkenin bağımsızlığına ihanet etmek yoluna girmek zorunda kalmıştır. Bu gelişmenin bir başka çok önemli sonucu da, işçi sınıfının amansız bir baskı altına alınması olmuştur. (…)*
>
> *"Böylece Kemalist burjuvazi tamamen karşı-devrimci bir konuma gelmiş oldu. Bu, bir savaştan zafer kazanmış olarak çıkmış da olsa, sömürge ya da yarı sömürge konumundaki ülkelerin ulusal burjuvazilerinin bir müddet sonra karşı-devrimci çizgiye geleceklerine dair karakteristik bir örnektir. (…) Kemalistler şimdiden emperyalist burjuvazi ile, örneğin İtalya kapitalizmiyle anlaşmalar yapmaktalar. Bu anlaşmaların amacı, Sovyetler Birliği ile savaşmak, uluslararası proletaryanın devrimci cephesi ile savaşmaktır. İşte bu, Kemalizm'in içine girdiği değişimin karakteristik yönüdür. (…)*
>
> *"Komünist Partisi, (…) Türkiye'deki çalışan yığınların önünde Kemalistleri ülkenin bağımsızlığına ve devrime ihanette bulunmuş hainler ve karşı-devrimci bir sınıf olarak teşhir etmeli ve Kemalist burjuvaziye karşı işçi ve köylülerin devrimci savaş cephesini oluşturmalıyız. Kemalizme ve onun Sovyetler Birliği'ne yönelik savaş hazırlıklarına karşı bitmez tükenmez, yorulmak nedir bilmeyen bir savaşıma girmeliyiz.*

*Türkiye Komünist Partisi'nin şu andaki aşamada ana görevleri bunlardır." (*Tunçay, Mete, Türkiye'de Sol Akımlar (1925-1936), C.2**,** İletişim Yayınları, İstanbul, 2009*;208-209)*

Eski TKP, 1929 yılında şu açıklamayı yaptı:

"Türkiye burjuvazisi, Cumhurreisinin ağzıyla Eskişehir İstasyonunda TKP'ne harp ilan etti. Bu, çoktandır devam eden ilk muharebenin burjuva devletinin en yüksek makamı tarafından resmen tasdiki demektir. Bir müddet evvel de Başvekil İsmet Paşa Meclis'te söylediği bir nutukta komünistlere taarruz etmişti.

"Mustafa Kemal Paşa, Komünistlere uzun uzadıya küfür ettikten sonra onları ordu kuvvetiyle tehdit etmiş ve ilk defa olarak Komünistlere karşı mücadelede, Türkiye amelesinden, köylüsünden ve esnafından yardım dilemiştir. Demek oluyor ki, geçen zaman zarfında Türkiye Komünist hareketi, burjuvazi için daha mühim bir tehlike haline gelmiştir. (…)

"Halk Fırkasının, Halk Fırkası hükümetinin, BMM'nin, Cumhurreisinin yüzlerindeki maskeyi yırtmak ve şahısların nasıl burjuva müessesesi ve mümessilleri olduğunu, emekçi sınıfına göstermek TKP'nin önünde duran en büyük meselelerdendir.

"TKP, Türkiye burjuvazisinin reisi, Türkiye amele, köylü ve esnafının en büyük düşmanı olan M.Kemal Paşa'nın resmi harp ilanını, büyük bir soğukkanlılıkla karşılar ve mücadelesine devam eder." (Tunçay.C.2,2009;212)

Şefik Hüsnü'nün Doğu Sekreterliği'ne sunduğu 29 Ekim 1929 tarihli raporda ülkedeki gelişmeler şu şekilde değerlendirildi:

"TKP, şu an itibariyle, tüm taarruzlarını, emekçi kitleleri en doğrudan biçimde sömüren ve daha şimdiden açıkça emperyalizmle mücadele etmeye son vermiş bulunan Kemalist burjuvazinin egemenliğine yöneltmelidir.

*"Türkiye'de 'İşçi-Köylü Hükümeti' sloganı, canlı bir gerçekliğe denk düşüyor. Şimdiki hedefimiz Kemalizmi alaşağı etmek ve yerine işçilerin ve köylülerin demokratik diktatörlüğünü geçirmek olmalıdır. MK'deki yoldaşlarımızla işçi sınıfı ve onun partisi komünist partisinin emekçileri doğrudan doğruya sömüren, aşırı kârlar elde etmek ve olabildiğince kısa sürede en çok sermayeyi biriktirmek amacıyla onları gitgide daha çok sömürmek isteyen Kemalizme karşı mücadele etmesi gerektiği konusunda hemfikir olduk." (*Akbulut, Erden–Ülker, Erol, *Komintern Dönemi TKP Tarihi 3, Türkiye Komünist Partisi'nin Bölünmesi, 1928-1932,* Yordam Kitap, İstanbul, Aralık 2023*;213)*

Şefik Hüsnü, 14 Mart 1930 tarihli *Internationale Presse Korrespondenz* dergisinde yayımlanan makalesinde de aşağıdaki değerlendirmeleri yaptı:

"Belki de şu satırları yazdığımız anda, yiyecekten, ışıktan ve bakımdan yoksun, aralarından bazıları orada Kemalist cellatların kayıtsız bakışları altında canlarını kaybediyor." (s289)

"Kemalist burjuvazi şundan emin olabilir ki, işçi sınıfı önderlerine karşı bu zulümlerin, onların sömürücülere ve başlarındaki Kemalist cellatlara karşı sınıf kinini misliyle artırmaktan ve savaşkanlığını güçlendirmekten başka bir sonucu olmayacaktır." (Akbulut-Ülker, Aralık 2023;290)

Eski TKP'nin 30 Mart 1930 günü dağıttığı 1 Mayıs Beyannamesi ahlaksızlığın zirvesiydi:

"<u>Kemalist burjuvazi, yularlarını garp emperyalizminin eline vermiş</u>, işçi, köylü, fakir halk kütlelerini onlarla beraber soymağa razı olduğunu açıktan açığa söyleyor; paranın kiymetini tesbit perdesi altında fakir halkın elindeki son lokmayı da yutmak için emperyalistlerle müşterek tedbirler alıyor ve <u>tıpkı bir OROSPU gibi kendisine daha çok para verenin kucağına atılıyor</u>." (Bildiri metninde büyük harfle yazılmış.YK) (Akbulut – Ülker,Aralık 2023;307)

1 Mayıs 1930 beyannamesi söyle bitiyordu: "Yaşasın Cihan inkılabının çelikten bir kal'ası olan SOVİYET RUSYASI, Yaşasın cihan inkılabının erkanı harbiyesi olan KOMONİST ENTERNASİYONALİ." (Akbulut-Ülker, Aralık 2023;308) (Büyük harfler bildiridedir,YK)

Eski TKP'nin Kızıl İstanbul yayınında (17 Temmuz 1930, sayı 2) yer alan "1 Ağustos" başlıklı yazıda da suçlamalar yer alıyordu:

"Gittikçe emperyalizmin önünde diz çöken Kemalist burjuvazinin sınıfi karakteri icabı geniş halk kitlelerinin menfaati hilafına emperyalistlerle birleşmekte olduklarını bütün Türkiye emekçilerinin görmesi ve bilmesi lazımdır.

"Harp vukuunda Kemalist burjuvazi emperyalistlerin uşağı rolünü oynarken Türkiye işçi ve köylüsünün bizzat Kemalist burjuvaziye karşı silahlarını tevcih etmeleri ve Türkiye Amele-Köyle hükümetini kurmaları lazımdır. (…)

"Kemalist burjuvazinin emperyalizmle uzlaşması aleyhine işi terkederek nümayişler ve mitingler yapmalı, Şuralar ittihadı aleyhine yapılacak herhangi bir hareketi şiddetle ezmek kabiliyetinde olduğunu burjuvaziye göstermelidir. (…)

"Kemalist burjuvazinin emperyalizme karşı takip ettiği, halk aleyhine olan siyasete karşı bütün şiddet ve kuvvetiyle mücadele etmek zamanı çoktan gelmiştir, onun için Türkiye işçilerinin 1 Ağustos protesto grevine ve nümayişine hazırlanması sınıfi menfaati ve geniş köylü kitlelerinin harekete geçmesi kurtuluşu icabındandır." (Akbulut-Ülker, Aralık 2023;335)

Komünist Enternasyonal Doğu Sekreterliği adına Magyar'ın Şefik Hüsnü'ye 1930 yılı Ağustos ayı sonlarında gönderdiği mektupta şu talimat yer alıyordu: "Bizim emperyalizme karşı, kapitalizme karşı, yani Kemalizme karşı savaşımız daha da sertleşmeli." (Akbulut-Ülker,Aralık 2023;413)

Eski TKP'nin *Kızıl İstanbul* (30 Kasım 1930, sayı 6) yayınının "Burjuva Fırkalar" başlıklı başyazısı da suçlamalarla doluydu:

"Halk Fırkası, dahilî ve haricî siyasetinde kendisinin bizzat yapamadığı bazı değişiklikleri becermek vazifesile, ortaya bir piç atmıştır: Serbest Fırka. Kemalistlerin haricî siyasetlerinde bunun vazifesi Kemalizmin emperyalizm karşısında tamamen secde etmesini ve böylelikle emperyalist sermayeye, ne pahasına olursa olsun, büyük menfaatlar temin ederek, iştihasını kabartması ve memleketin ecnebi sermayesi tarafından istilâ edilmesini temin idi." (Akbulut-Ülker,Aralık 2023;471)

TKP'nin illegal olarak yayımladığı *İnkılâp Yolu* dergisinin Şubat 1932 sayısında yer alan "T.K.P.'nin Bir Senelik Fealiyet Bilançosu" yazısı şu çağrıyla bitiyordu: "Kahr olsun Kemalizm Burjuva Hükümeti, Kahr olsun istismarcılar. Yaşasın bütün dünya proletar sınıfı! Yaşasın Türkiye zahmetkeşleri ve rehberi Komonist Fırkası". (Tunçay,C.2,2009;313)

TKP Merkez Komitesi tarafından yayımlanan 1 Mayıs 1933 beyannamesinde şöyle deniyordu: "Kemalist burjuvazi Türkiye emekçilerinin kanını daha iyi emmek için memleketin siyasi istiklalini de emperyalistlere peşkeş çekmek yolunda ilerleyor."

Beyanname şu çağrılarla bitiyordu: "Yaşasın Amele-Köylü hükûmeti, Yaşasın Türkiye Komünist Fırkası, Yaşasın cihan inkılabının erkânı harbiyesi-Komintern, Yaşasın yaklaşan cihan inkılâbı. Kahrolsun Kemalist burjuva diktatörlüğü." (Tunçay,C.2,2009;476, 477)

Eski TKP'nin, "enternasyonalizm" adına, Türkiye'yi Sovyetler Birliği'nin mandası haline getirme biçimindeki sosyalizm anlayışı, halk kitleleri tarafından hiçbir şekilde uygun görülmedi. 1950'li yıllara kadar eski TKP'nin üye sayısı 200'ü aşamadı.

Halkımız, Atatürk'ün bu ülkeye ve millete yaptığı büyük katkıyı günümüzde daha da iyi anlamakta ve Atatürk'ü artan bir saygı ve sevgiyle anmaktadır. Atatürk'e saygı duymak yetmez; onun anlayış ve uygulamalarını savunmak, geçmişte eski TKP'nin yanlışlarını eleştirmek de gereklidir.